

Onsdag den 15 december 2021

P9_TA(2021)0506

Samarbete i kampen mot organiserad brottslighet på västra Balkan**Europaparlamentets resolution av den 15 december 2021 om samarbete i kampen mot organiserad brottslighet på västra Balkan (2021/2002(INI))**

(2022/C 251/08)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av relevanta FN-konventioner, särskilt FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och protokollen till denna (Palermoprotokollet från 2000) och FN:s konvention mot korruption,
- med beaktande av Europarådets straff- och civilrättsliga konventioner om korruption, som öppnades för undertecknande i Strasbourg den 27 januari 1999 respektive den 4 november 1999, och Europarådets ministerkommittés resolutioner (98) 7 och (99) 5 om inrättande av Gruppen av stater mot korruption (Greco), som antogs den 5 maj 1998 respektive den 1 maj 1999,
- med beaktande av den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål,
- den europeiska konventionen om överförande av lagföring i brottmål,
- med beaktande av Europarådets konvention om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott och om finansiering av terrorism,
- med beaktande av Europarådets konvention om it-brottslighet (Budapestkonventionen),
- med beaktande av verksamheten i expertkommittén för utvärdering av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Moneyval) och rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 juni 2018, 18 juni 2019 och 25 mars 2020 om utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen,
- med beaktande av rådets beslut (Gusp) 2018/1788 av den 19 november 2018 till stöd för det sydösteuropeiska centrumet för kontroll av handeldvapen och lätta vapen (Seesac) för genomförandet av den regionala färdplanen för kampen mot olaglig vapenhandel på västra Balkan ⁽¹⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 februari 2018 *Trovärdiga utsikter till EU-medlemskap och ett ökat EU-engagemang för västra Balkan* (COM(2018)0065),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 juli 2020 *Strategi för EU:s säkerhetsunion* (COM(2020)0605),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 juli 2020 om EU:s handlingsplan mot olaglig handel med skjutvapen 2020–2025 (COM(2020)0608),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 april 2021 om EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025 (COM(2021)0170) och det åtföljande arbetsdokumentet *EMPACT, the flagship EU instrument for cooperation to fight organised and serious international crime* (SWD(2021)0074),

⁽¹⁾ EUT L 293, 20.11.2018, s. 11.

Onsdag den 15 december 2021

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 april 2021 om EU:s strategi mot människohandel 2021–2025 (COM(2021)0171),
- med beaktande av avtalen om operativt och strategiskt samarbete mellan Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och Albanien, Bosnien och Hercegovina, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien, och av arbetsarrangemanget om upprättande av samarbetsförbindelser mellan Kosovos brottsbekämpande myndigheter och Europol,
- med beaktande av samarbetsavtalen mellan Eurojust och Albanien, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien,
- med beaktande av avtalen om gränsförvaltningssamarbete mellan Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) och Albanien, Bosnien och Hercegovina, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien,
- med beaktande av Berlinprocessen och de utfästelser om korruptionsbekämpning som länderna på västra Balkan gjorde 2018,
- med beaktande av Europols hotbilda-bedömning avseende den grova och organiserade brottsligheten av den 12 april 2021 och avseende internetstött organiserad brottslighet av den 5 oktober 2020,
- med beaktande av rapporten från FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC) *Measuring Organized Crime in the Western Balkans* ("Att mäta organiserad brottslighet på västra Balkan"),
- med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2016 om kampen mot människohandel i EU:s yttre förbindelser ^(?),
- med beaktande av sin rekommendation av den 19 juni 2020 till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om västra Balkan efter toppmötet 2020 ^(?),
- med beaktande av sina resolutioner från 2019 och 2020 om kommissionens rapporter om Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kosovo, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0298/2021), och av följande skäl:
  - A. Den organiserade brottsligheten har blivit en central fråga i internationella sammanhang och ett hot mot fred och utveckling som kräver gemensamma och samordnade motåtgärder från EU, dess medlemsstater och internationella partner.
  - B. Att effektivt bekämpa organiserad brottslighet är en del av EU-anslutningsprocessen, särskilt i klustret grundläggande principer och i förhandlingskapitel 24 om rättvisa, frihet och säkerhet.
  - C. Korruption och organiserad brottslighet förblir en allvarlig källa till oro i hela regionen västra Balkan som också kan få negativa konsekvenser för EU:s medlemsstater. Nätverk för organiserad brottslighet är tätt sammanflätade och rotade både i EU:s medlemsstater och i länder utanför EU.
  - D. Processen för den europeiska integrationen av länderna på västra Balkan är direkt beroende av en normalisering av deras förbindelser både inbördes och med EU:s medlemsstater.
  - E. Den organiserade brottsligheten å västra Balkan är ett strukturellt problem med djupt rotade kopplingar till företag och statliga institutioner, och är ett av symtomen på statskapning, som reformer som rör EU-integrationsprocessen syftar till att övervinna.
  - F. Organiserad brottslighet och korruption går hand i hand med penningtvätt, skatteundandragande, klientelism och straffrihet.

^(?) EUT C 101, 16.3.2018, s. 47.

^(?) EUT C 362, 8.9.2021, s. 129.

Onsdag den 15 december 2021

- G. Organiserade kriminella grupper samarbetar utan att låta sig hindras av gränser och etniska skiljelinjer, till skillnad från polisen och de rättsliga myndigheterna i länderna på västra Balkan, som snarast behöver bli bättre på sådan samordning.
- H. Organiserade kriminella grupper samarbetar med grupper från länder i det bredare europeiska grannskapet inom aktiviteter som människohandel, migrantsmuggling, smuggling av kulturföremål och penningtvätt.
- I. Harmoniserade rättsliga ramar, ett verkningsfullt genomförande av dem samt oberoende organ för bekämpning av korruption och brottslighet, liksom en verklig politisk vilja, är avgörande för att den organiserade brottsligheten ska kunna utrotas.
- J. Enligt UNODC:s rapport *Measuring Organised Crime in the Western Balkans* tenderar åtal och fällande domar att fokusera på medlemmar med låg rang i kriminella organisationer, medan gruppernas ledare oftare åtnjuter straffrihet på västra Balkan.
- K. Organisationer i det civila samhället har etablerat sig som viktiga aktörer i kampen mot organiserad brottslighet och korruption i hela regionen och spelar en avgörande roll särskilt för övervakning och utvärdering av politiken mot korruption.
- L. Det behövs mer forskning och tillförlitliga uppgifter om organiserad brottslighet för att bättre utforma verkningsfulla politiska åtgärder mot organiserad brottslighet och korruption i regionen.
- M. Utbildning spelar en viktig roll för att förebygga brottslighet och främja en rättskultur.
- N. Hotet från organiserade kriminella grupper som kommer från västra Balkan har med orätt använts som ett argument mot EU-anslutning i vissa länder och bör därför hanteras på lämpligt sätt för att ytterligare steg ska tas i processen för anslutning till EU för länderna på västra Balkan.
- O. För att uppfylla kriterierna för EU-medlemskap måste länderna på västra Balkan genomföra omfattande reformer på centrala områden och uppnå konkreta resultat när det gäller rättsliga reformer och kampen mot korruption och organiserad brottslighet.
- P. Stärkandet av rättsstaten och kampen mot korruption och organiserad brottslighet är hörnstenar i 2018 års EU-strategi för västra Balkan.
- Q. Omkring 64 miljoner euro har anslagits till projekt rörande kampen mot organiserad brottslighet på västra Balkan inom ramen för instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA II), som har finansierat flera nationella projekt och projekt som omfattar flera länder till stöd för en effektivare rättskipning i fall av organiserad brottslighet och korruption på västra Balkan, bland annat genom övervakning av rättegångar. IPA III innebär också specifika mål om att utveckla effektiva verktyg för att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet, människohandel och handel med olagliga skjutvapen, narkotikahandel och penningtvätt.

Den allmänna situationen

1. Europaparlamentet betonar att den organiserade brottsligheten och korruptionen först och främst skadar invånarna i länderna på västra Balkan, eftersom den undergräver deras rätt till säkerhet och social sammanhållning samt deras förtroende för det demokratiska systemet, skapar hinder för demokratiska reformer och hämmar anslutningsprocessen, samtidigt som den också har potentiell och faktisk negativ inverkan på EU-medlemsstaternas säkerhet och stabilitet.
2. Europaparlamentet understryker att det förvärrar situationen när det gäller organiserad brottslighet om man berövar länderna på västra Balkan deras utsikter till EU-medlemskap, men att situationen kan förbättras genom att processen för integration i EU och samarbetet med medlemsstaterna främjas. Parlamentet betonar att kampen mot organiserad brottslighet och främjandet av EU-integrationen är ömsesidigt förstärkande processer, och att det därför är nödvändigt att påskynda processen för integration i EU.
3. Europaparlamentet anser att det är kontraproduktivt att koppla samman viseringsliberaliseringen för Kosovo med kampen mot organiserad brottslighet, eftersom isolering uppmuntrar till brottslig verksamhet. Parlamentet understryker än en gång att Kosovo har uppfyllt alla kriterier för viseringsliberalisering, och uppmanar rådet att utan ytterligare dröjsmål bevilja viseringsliberalisering.

Onsdag den 15 december 2021

4. Europaparlamentet konstaterar att rättsstatens principer och kampen mot korruption och organiserad brottslighet är de avgörande områden där länderna på västra Balkan måste visa upp påtagliga resultat för att göra större framsteg på sin väg mot EU. Parlamentet uppmanar dem med eftertryck att avsevärt öka sina ansträngningar för att driva på de nödvändiga reformerna och uppmanar EU att som en prioritet i utvidgningspolitiken främja ett korrekt införlivande och genomförande av de relevanta internationella instrument som stöder rättsstaten och som är inriktade på korruption och organiserad brottslighet genom ekonomiskt stöd och praktiskt samarbete.
5. Europaparlamentet välkomnar offentliggörandet av EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025 den 14 april 2021 och uppmanar eftertryckligen EU att intensifiera det internationella samarbetet för att bekämpa organiserad brottslighet, särskilt med länderna på västra Balkan, för att på ett verkningfullt sätt ta itu med detta gränsöverskridande hot.
6. Europaparlamentet konstaterar att bristen på sysselsättningsmöjligheter, korruption, desinformation, inslag av statskapning, ojämlikhet, utländsk inblandning från icke-demokratiska regimer såsom Ryssland och Kina samt den långsamma processen för anslutning till EU hör till de faktorer som gör samhällena på västra Balkan sårbara för organiserad brottslighet. Parlamentet uppmanar eftertryckligen såväl myndigheterna i länderna på västra Balkan som deras internationella partner, särskilt EU, att anstränga sig mer för att bemöta dessa utmaningar, som underblåser instabilitet, undergräver integrationen och sätter käppar i hjulet för den demokratiska och ekonomiska utvecklingen.
7. Europaparlamentet beklagar bristen på verklig politisk vilja bland delar av den lokala politiska eliten att bekämpa organiserad brottslighet och korruption och undanröja alla inslag av statskapning.
8. Europaparlamentet beklagar djupt att rättsväsendet i många fall inte är oberoende och inte fungerar korrekt i länderna på västra Balkan, och kräver att man tar ett mer strategiskt grepp på de utmaningar som den organiserade brottsligheten innebär. Parlamentet uppmanar EU att ge ytterligare stöd för att stimulera en kultur av professionalism och resultat inom straffrätten och för att förbättra rättsväsendets integritet. Även om vissa framsteg har gjorts när det gäller reformer av rättsväsendet behövs det fortfarande betydande insatser för att uppnå påtagliga resultat.
9. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen länderna på västra Balkan att fullständigt åtgärda bristerna i sina straffrättsliga system, även när det gäller hur utdragna förfarandena är. Parlamentet uppmanar EU och andra internationella partner att tillhandahålla ytterligare riktlinjer för brottsbekämpande organ och rättsväsendet för att förbättra straffrättens professionalism och prestation.
10. Europaparlamentet välkomnar att länderna på västra Balkan har införlivat EU-standarder och internationella standarder för återvinning av tillgångar i sin nationella rätt, liksom andra insatser för att bekämpa organiserad brottslighet i regionen, såsom utvecklingen av statliga samordningsmekanismer och särskilda domstolar och brottsbekämpande enheter. Parlamentet beklagar dock att genomförandet fortfarande är lågt och uppmanar kraftfullt myndigheterna på västra Balkan att uppnå rejäla resultat med att återvinna tillgångar till förmån för alla sina medborgare och att göra förverkandade av vinning av och hjälpmedel till brott till en prioritet i kampen mot korruption och organiserad brottslighet. Parlamentet efterlyser EU-stöd för att stödja tillräcklig kapacitet för brottsbekämpande organ samt lämpliga förutsättningar och resurser, och framhåller särskilt behovet att öka expertisen inom finansiell kriminalteknik vid allmänna åklagarmyndigheter.
11. Europaparlamentet uppmanar länderna på västra Balkan att inrikta sina insatser på kriminella organisationer som helhet, utöver enskilda fall, och därigenom uppnå tillfredsställande resultat när det gäller lagföring och fällande domar mot brottslingar med hög profil. Parlamentet konstaterar att en korrekt identifiering och utredning av brottslig verksamhet som "organiserad" är avgörande för de straffrättsliga åtgärderna. De berörda myndigheterna uppmanas kraftfullt att täppa till de luckor i lagstiftningen som avslöjar uppgiftslämnare och visselblåsare och att skydda dem och deras nära anhöriga från att trakasseras, åtalas eller hotas, så att förmågan att slå sönder organiserade kriminella grupper ökar och korruption och organiserad brottslighet framgångsrikt bekämpas. Parlamentet uppmanar till utbyte av bästa praxis med medlemsstater som har varit exceptionellt framgångsrika i kampen mot organiserad brottslighet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja system för vittnesskydd, bland annat genom omplacering.
12. Europaparlamentet uppmanar länderna på västra Balkan att visa varaktiga resultat när det gäller bekämpning av organiserad brottslighet, korruption och penningtvätt, att utarbeta regelbundna nationella rapporter om denna fråga och att stärka det interinstitutionella samarbetet, bland annat när det gäller insamling och utbyte av underrättelser, i syfte att bättre förstå och bekämpa organiserad brottslighet.

Onsdag den 15 december 2021

13. Europaparlamentet upprepar att kopplingarna mellan politiken, förvaltningen och den organiserade brottsligheten måste utrotas genom tydliga skyddsåtgärder mot korruption och en verkkningsfull lagföring av uppmärksammade korruptionsfall. Parlamentet uppmanar EU att öka stödet till stärkandet av meritbaserade offentliga förvaltningar. Parlamentet är mycket oroat över rapporter och anklagelser om kopplingar mellan politiker på hög nivå och organiserade kriminella grupper, samtidigt som rättssystemet inte klarar av att utreda dessa anklagelser. Parlamentet understryker att byggsektorn på västra Balkan hör till de sektorer som är mest sårbara för organiserad brottslighet och korruption.

14. Europaparlamentet är bekymrat över att covid-19-pandemin har utnyttjats av kriminella organisationer, bland annat genom missbruk av direkt offentlig upphandling av väsentliga medicinska produkter och tjänster till hälso- och sjukvårdsstrukturer, försäljning av förfalskade covid-19-intyg och den ökande omfattningen av lån till ockerränta. Parlamentet uppmanar myndigheterna på västra Balkan att vidta åtgärder mot förfalskade vacciner och vaccinationskort. Parlamentet uppmanar kommissionen att koppla budgetstöd till tydliga antikorrupsionsmål. Parlamentet betonar att robusta mekanismer för att övervaka genomförandet behöver inrättas i detta syfte.

15. Europaparlamentet påminner om att IPA III föreskriver en stark villkorlighet och att finansieringen måste anpassas eller till och med dras in vid en betydande tillbakagång eller bestående brist på framsteg på området för de så kallade grundläggande principerna, särskilt när det gäller rättsstaten och de grundläggande rättigheterna, inbegripet kampen mot korruption och organiserad brottslighet. Parlamentet betonar att det ligger i EU:s egna säkerhetsintressen och unionens ansvar att garantera att EU-medel inte motverkar sitt syfte genom att de stärker klientelistiska nätverk av korrupta politiker och privilegierade företag.

16. Europaparlamentet konstaterar att det fanns kopplingar mellan den organiserade brottsligheten, politiken och företagen före Jugoslaviens upplösning som har fortgått sedan 1990-talet. Parlamentet fördömer den uppenbara bristen på vilja hos de ansvariga myndigheterna att öppna arkiven från f.d. Jugoslavien. Parlamentet upprepar därför sin begäran om att arkiven från f.d. Jugoslavien ska öppnas och, i synnerhet, att tillgång ska beviljas till akterna från den jugoslaviska underrättelsetjänsten (UDBA) och den jugoslaviska folkarméns underrättelsetjänst (KOS), och att akterna ska återlämnas till respektive regering om de så begär.

17. Europaparlamentet understryker vikten av samarbete och underrättelseutbyte med medlemsstaterna, med internationella partner som USA, Kanada och Storbritannien samt med internationella organisationer som Nato, Greco, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och UNODC.

18. Europaparlamentet välkomnar USA:s förnyade konstruktiva engagemang på västra Balkan, inbegripet landets fokus på kampen mot korruption. Parlamentet framhåller i detta sammanhang den amerikanska presidentorden om sanktioner mot personer som bidrar till den destabiliserande situationen på västra Balkan, liksom USA:s åtgärder mot enskilda personer och enheter för omfattande korruptionshandlingar. Parlamentet uppmanar EU att noggrant bedöma en eventuell anpassning till sådana åtgärder.

Specifika typer av organiserad brottslighet

19. Europaparlamentet konstaterar att länderna på västra Balkan är ursprungs-, destinations- och transitländer för människohandel, som främst omfattar kvinnor och flickor som är föremål för människohandel för sexuell exploatering. Människohandel är det brott som har den största proportionella andelen kopplingar till organiserad brottslighet. Parlamentet uppmanar de berörda myndigheterna att lägga större fokus på förebyggande och på att stärka motståndskraften hos grupper som riskerar att utsättas för människohandel, samtidigt som det betonar behovet av ett intersektionellt jämställdhetsperspektiv. Parlamentet välkomnar de gemensamma åtgärder som genomförs med internationella partner, däribland Interpol och Europol, och som har lett till gripanden av misstänkta människohandlare och människosmugglare.

20. Europaparlamentet konstaterar att länderna på västra Balkan fungerar som en transitkorridor för migranter och flyktingar och att de stora befolkningsrörelserna under de senaste åren har inneburit en enorm utmaning för regionen och medlemsstaterna. Parlamentet efterlyser ökade ansträngningar för att ta itu med människosmugglingen och skydda de grundläggande rättigheterna för smugglade personer, särskilt ensamkommande barn, och efterlyser ökat informationsutbyte och förbättrad samordning mellan länderna på västra Balkan och med medlemsstaterna. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att ge mer stöd till hanteringen av dessa frågor, såsom ekonomiskt och tekniskt bistånd, ingå informella avtal och statusavtal och främja samarbete via det gemensamma operativa kontoret och den operativa plattformen för den östra Medelhavsrutten, under beaktande av särdragen och behoven avseende rutten över västra Balkan, liksom genom stöd till värdiga mottagningsvillkor. Parlamentet efterlyser ett stärkt skydd av EU:s yttre gränser i samarbete med länderna på västra Balkan.

Onsdag den 15 december 2021

21. Europaparlamentet understryker att det är mycket viktigt att ta itu med brottsliga tillgångar för att avslöja brottslig verksamhet och förhindra infiltration i den lagliga ekonomin. Parlamentet framhåller att transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap är ett viktigt politiskt verktyg för att bekämpa korruption, hejda olagliga finansiella flöden och bekämpa skatteundandragande. Parlamentet välkomnar de ansträngningar som regeringarna i länderna på västra Balkan gjort för att få bukt med penningtvätt, bland annat genom att anta reviderade ramar för bekämpning av penningtvätt. Parlamentet oroar sig dock över att genomförandet är otillräckligt. Parlamentet uppmanar att verkställigheten för bestämmelser om tillbörlig aktsamhet och transparens i fråga om verkligt huvudmannaskap måste förbättras avsevärt, även inom banksektorn.

22. Europaparlamentet oroas över den stora andelen grå ekonomi (som beräknas motsvara mer än 30 % av regionens BNP) och de enorma mängder olagliga kontantbetalningar som flödar genom västra Balkan. Parlamentet uppmanar regeringarna i regionen att vidta åtgärder för att minska den informella delen av ekonomin, där så är möjligt. Parlamentet understryker att otillräcklig reglering av onlinebanktjänster ökar risken för penningtvätt, och uppmanar länderna på västra Balkan och kommissionen att ta sig an frågan om internationell och regional harmonisering inom ramen för EU:s utvidgningsprocess.

23. Europaparlamentet välkomnar att länderna på västra Balkan har åtagit sig att bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, särskilt genom antagandet av en regional färdplan vid toppmötet mellan EU och västra Balkan i London, vilken syftar till att bekämpa olagligt innehav och olaglig användning och tillverkning av samt handel med handeldvapen och lätta vapen. Enligt EU:s handlingsplan mot olaglig handel med skjutvapen 2020–2025 är dock olagligt innehav av och olaglig handel med skjutvapen fortfarande ett allvarligt problem, eftersom många vapen som påträffas och används i organiserad brottslighet i hela EU kommer från regionen. Parlamentet uppmanar de sex länderna på västra Balkan att satsa på program till stöd för avvapning.

24. Europaparlamentet framhåller det viktiga arbete som utförs av Sydöst- och östeuropeiska centrumet för kontroll av handeldvapen och lätta vapen (Seesac) för att stärka de nationella och regionala aktörernas kapacitet att kontrollera och minska spridningen och missbruket av handeldvapen och lätta vapen, och efterlyser mer samarbete och samordning med Seesac.

25. Europaparlamentet konstaterar att de sex länderna på västra Balkan fortfarande är en stor transitregion för olaglig narkotikahandel och att framställning av och handel med narkotika är de brott som oftast är föremål för fällande domar i regionen. Parlamentet välkomnar de allt fler gemensamma insatserna mot narkotika. Parlamentet efterlyser i detta avseende ett intensifierat samarbete mellan EU:s brottsbekämpande organ, såsom Europol, och de brottsbekämpande organen i medlemsstaterna och länderna på västra Balkan. Parlamentet understryker att de brottsbekämpande myndigheterna måste utveckla sin kapacitet att bättre övervaka och bekämpa narkotikahandeln.

26. Europaparlamentet noterar ökningen av organiserad it-brottslighet. Parlamentet välkomnar de ansträngningar som länderna på västra Balkan gjort för att utöka sin kapacitet att bekämpa it-brottslighet och det ökade antalet åtal för it-brottslighet. Parlamentet uppmuntrar EU att bistå länderna på västra Balkan med lämpliga verktyg och medel för att hantera it-brottslighet och andra hot på nätet, bland annat genom det nyinrättade Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning. Parlamentet understryker vikten av att bekämpa manipulativ desinformation i nära samarbete med europeiska partner.

27. Europaparlamentet uppmanar EU och länderna på västra Balkan att samarbeta för att bemöta de ihållande och växande hoten mot skyddet och bevarandet av kulturarvet och bekämpa smuggling av kulturföremål, särskilt i konfliktområden. Parlamentet kräver större samarbete mellan de olika brottsbekämpande organen, inbegripet omedelbart informationsutbyte mellan nationella underrättelsetjänster, och ett utökat samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter och konst- och arkeologivärlden.

28. Europaparlamentet konstaterar att länderna på västra Balkan måste öka sina ansträngningar för att motverka annan olaglig verksamhet som bedrivs av organiserade kriminella grupper, bland annat arbetskraftsexploatering, miljöbrott såsom olaglig avverkning och tjuvjakt samt utpressning.

Samarbete med EU (dess medlemsstater och organ) och interregionalt samarbete

29. Europaparlamentet välkomnar det ökade samarbetet mellan EU och länderna på västra Balkan i kampen mot organiserad brottslighet och uppmuntrar EU att ytterligare stödja kapacitetsuppbyggnad på västra Balkan och underlättande av polissamarbete och rättsligt samarbete för att motverka organiserad brottslighet. Parlamentet betonar att alla samarbetsavtal med EU-strukturer måste respektera de grundläggande rättigheterna fullt ut och garantera en adekvat nivå på uppgiftsskyddet. Parlamentet uppmanar länderna på västra Balkan att fortsätta med ytterligare harmonisering av lagstiftningen med EU:s regelverk om offentlig upphandling samt kampen mot organiserad brottslighet och terrorism, penningtvätt och it-brottslighet.

Onsdag den 15 december 2021

30. Europaparlamentet rekommenderar att de befintliga EU-stödda strukturerna, såsom det regionala samarbetsrådet, stärks så att de kan spela en konsekvent roll för att uppmuntra till ytterligare samarbete mellan EU, dess medlemsstater och länderna på västra Balkan.

31. Europaparlamentet välkomnar ingåendet av samarbetsavtal mellan Eurojust och Albanien, Nordmakedonien, Montenegro och Serbien samt bemyndigandet att inleda förhandlingar med Bosnien och Hercegovina. Parlamentet uppmanar rådet att bemyndiga inledandet av förhandlingar om ett liknande avtal med Kosovo så snart som möjligt, eftersom straffrättsligt samarbete med alla länder på västra Balkan är avgörande för att bekämpa organiserad brottslighet, särskilt människohandel och narkotikasmuggling, som står för merparten av den brottsliga verksamheten i regionen. Parlamentet noterar att Eurojust har underlättat ungefär 200 gemensamma brottsutredningar mellan medlemsstater i EU och länderna på västra Balkan.

32. Europaparlamentet lovordar det framgångsrika samarbetet med sambandsåklagare från Albanien, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien som utstationerats till Eurojust för att ge stöd i gränsöverskridande utredningar som involverar deras länder, och framhåller den betydande ökningen av det operativa arbetet efter utnämningen av sambandsåklagare. Parlamentet uppmuntrar i detta avseende ett liknande samarbete med de övriga länderna på västra Balkan. Parlamentet välkomnar det ökande antalet ärenden i det rättsliga samarbetet sedan 2019, trots de utmanande omständigheter som covid-19-pandemin inneburit.

33. Europaparlamentet understryker att västra Balkan är en region av särskild betydelse för Europol. Parlamentet välkomnar avtalen om operativt samarbete mellan Europol och fem länder på västra Balkan, liksom arbetsarrangemanget med Kosovos brottsbekämpande myndigheter. Parlamentet efterlyser ett fullständigt genomförande av dessa avtal och lovordar de framgångsrika insatser som genomförts inom ramen för detta samarbete. Parlamentet välkomnar invigningen av Europols sambandskontor i Albanien 2019 och beslutet att öppna liknande sambandskontor i Bosnien och Hercegovina och Serbien. Parlamentet uppmuntrar ett liknande samarbete med de övriga länderna på västra Balkan. Parlamentet understryker dessutom vikten av att samarbeta med Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf). Parlamentet uppmanar i detta sammanhang EU och länderna på västra Balkan att fastställa ramarna för ett givande samarbete mellan Eppo och länderna på västra Balkan för att se till att Eppo i praktiken kan utöva sina befogenheter på området EU-finansiering, särskilt IPA III-medel i länderna på västra Balkan.

34. Europaparlamentet välkomnar de samarbetsavtal som ingåtts av EU:s byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol) med länderna på västra Balkan kring särskilda frågor som rör kampen mot organiserad brottslighet. Parlamentet understryker vikten av att ytterligare stärka de mekanismer som inrättats mellan Cepol och västra Balkan. Parlamentet noterar de specialiserade landsrapporterna från Greco och understryker vikten av att anslutningsländerna stärker samarbetet med Greco och genomför dess specifika rekommendationer grundligt.

35. Europaparlamentet understryker att Interpol är ett viktigt instrument i kampen mot organiserad brottslighet. Parlamentet beklagar att Kosovo ännu inte är medlem i Interpol, trots landets många försök att bli medlem. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att proaktivt stödja Kosovos ansökan om medlemskap i organisationen. Parlamentet anser att ett medlemskap i Interpol för samtliga sex länder på västra Balkan ytterligare skulle förbättra slagkraften för åtgärderna mot gränsöverskridande brottslighet.

36. Europaparlamentet välkomnar ikraftträdandet av avtalen om gränsförvaltningssamarbete mellan Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) och Albanien, Montenegro och Serbien som gör det möjligt för Frontex att genomföra gemensamma insatser i dessa länder för att förbättra förvaltningen av deras gränser, bekämpa gränsöverskridande brottslighet och kontrollera irreguljär migration i enlighet med internationella normer och med full respekt för mänskliga rättigheter. Parlamentet välkomnar de liknande statusavtal som initierats med Nordmakedonien och Bosnien och Hercegovina, och uppmanar alla parter att påskynda ratificeringen av dessa avtal så snart som möjligt och att arbeta på ett liknande avtal med Kosovo. Parlamentet understryker behovet att ytterligare utveckla samarbetet mellan Frontex och länderna på västra Balkan i frågor som rör bekämpning av organiserad brottslighet.

37. Europaparlamentet upprepar att det behövs ett ökat fokus på förebyggande verksamhet och utbildning, särskilt i fråga om de negativa samhällseffekterna av organiserad brottslighet och människo-, narkotika- och vapenhandel, liksom en verklig förståelse av vad medborgarskap innebär. Det behövs också en ökad motståndskraft, med större uppmärksamhet på socioekonomiska förhållanden, särskilt i förorts- och landsbygdsområden, och stöd till lokala initiativ för att minska sårbarheten för brottslighet och korruption, samtidigt som man betonar behovet av ett intersektionellt jämställdhetsperspektiv. Parlamentet understryker vikten av uppbyggnaden av demokratisk kapacitet på västra Balkan, bland annat genom specialiserade program och pilotprojekt som syftar till att stärka deltagardemokratien och diskutera frågor med koppling till kampen mot organiserad brottslighet och korruption.

Onsdag den 15 december 2021

38. Europaparlamentet understryker vikten av att övervaka kopplingarna mellan organiserade kriminella grupper och radikaliserade individer och terroristorganisationer. Parlamentet uppmanar betydelsen av EU:s roll i kampen mot finansiering av terrorism och penningtvätt. Parlamentet uppmanar till ytterligare samarbete i detta avseende, särskilt genom EU-stöd till utbildning av finansiella experter i regionen, informationsutbyte och utbyte av bästa praxis och sakkunskap. Parlamentet välkomnar deltagarnas erkännande vid toppmötet om västra Balkan i Berlin den 5 juli 2021 av behovet av åtgärder från flera instanser, inbegripet samarbete med den privata sektorn och organisationer i det civila samhället, för att effektivisera det gemensamma arbetet för att bekämpa grov och organiserad brottslighet, olaglig finansiering, korruption och terrorism.

39. Europaparlamentet understryker att regionalt samarbete är avgörande för att effektivt bekämpa organiserad brottslighet. Parlamentet lovordar arbetet i befintliga regionala initiativ som syftar till att stärka de interinstitutionella förbindelserna i kampen mot korruption och organiserad brottslighet mellan länderna på västra Balkan, såsom Sydösteuropeiska centrumet för brottsbekämpning, och uppmanar till ytterligare regionalt samarbete för att bekämpa den gränsöverskridande organiserade brottsligheten på ett effektivare sätt.

40. Europaparlamentet lovordar den roll som spelas av regionala initiativ som inbegriper EU-medlemsstater och länder på västra Balkan, såsom EU:s strategi för den adriatisk-joniska regionen (Eusair), Adriatisk-joniska initiativet, Centraleuropeiska initiativet och Berlinprocessen. Parlamentet uppmanar både EU:s medlemsstater och länderna på västra Balkan att delta i dessa initiativ och att till fullo utnyttja deras potential.

41. Europaparlamentet välkomnar finansieringen inom ramen IPA av projekt som omfattar hela regionen och som syftar till att förbättra kapaciteten i länderna på västra Balkan att bekämpa korruption och organiserad brottslighet. Parlamentet lovordar särskilt vittnesskyddsprogrammet IPA II, som lett till att "Balkannätverket" inrättats. Parlamentet begär att detta samarbete ska fortsätta och att parterna på västra Balkan ska överta ansvaret för att hålla nätverket vid liv.

42. Europaparlamentet uttrycker sitt stöd för det IPA-finansierade, landsövergripande programmet *Supporting a More Effective Administration of Justice in Corruption and Organised Crime Cases in the Western Balkans through Trial Monitoring* ("Stöd till en effektivare rättskipning i fall av korruption och organiserad brottslighet på västra Balkan genom övervakning av rättegångar") som ett steg mot effektivare rättsliga åtgärder från myndigheternas sida mot korruption och organiserad brottslighet på västra Balkan. Parlamentet uppmanar regeringarna i länderna på västra Balkan att fullt ut genomföra de rekommendationer som formulerats som en del av de inbördes utvärderingarna av medlemsstaternas experter.

43. Europaparlamentet anser att parterna på västra Balkan aktivt bör delta i konferensen om Europas framtid och inkluderas i en bredare europeisk debatt om bekämpning av organiserad brottslighet.

44. Europaparlamentet uppmanar internationella givare att säkerställa bättre samordning av de olika programmen för bekämpning av organiserad brottslighet och korruption på västra Balkan, i syfte att undvika dubbelarbete och öka genomslagskraften för det internationella samarbetet på dessa områden.

45. Europaparlamentet noterar med oro bristen på trovärdiga uppgifter om organiserad brottslighet i regionen och uppmanar länderna på västra Balkan att förbättra kunskaperna om organiserad brottslighet genom att öka sin kapacitet att samla in och behandla tillförlitliga uppgifter om organiserad brottslighet. Parlamentet understryker behovet av mer djupgående tvärvetenskaplig forskning och ett intersektionellt jämställdhetsperspektiv, och uppmanar länderna på västra Balkan att samarbeta med internationella partner för att inrätta nationella statistiksystem som registrerar och analyserar organiserad brottslighet i syfte att bättre utforma effektiva, evidensbaserade strategier för att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet och korruption.

Det civila samhällets och mediernas roll

46. Europaparlamentet understryker den avgörande roll som organisationer i det civila samhället spelar för att övervaka regeringarnas, de rättsliga myndigheternas och de brottsbekämpande organens arbete och bedöma resultaten i kampen mot organiserad brottslighet. Parlamentet konstaterar att rättsliga och institutionella ramar för deltagande av organisationer i det civila samhället till stor del finns på plats i länderna på västra Balkan, men beklagar att deras potential inte utnyttjas fullt ut och att organisationer i det civila samhället som fokuserar på korruption och organiserad brottslighet i vissa fall möter fientlighet från sina regeringar. Parlamentet begär att organisationer i det civila samhället i högre grad ska inkluderas i lagstiftningsprocessen och att de på ett meningsfullt sätt ska kunna bidra till centrala rättsakter. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang myndigheterna på västra Balkan att snarast utveckla, anta och genomföra bättre lagar om fri tillgång till information genom inkluderande processer.

Onsdag den 15 december 2021

47. Europaparlamentet lovordar den viktiga roll som organisationer i det civila samhället spelar för det förebyggande arbetet, stödet till utsatta grupper, utformningen av politiken samt tillsynen när det saknas oberoende offentliga organ. Parlamentet är oroat över smutskastningskampanjer, påtryckningar och hotelser, som gör att handlingsutrymmet för organisationerna i det civila samhället krymper allt snabbare.

48. Europaparlamentet uppmuntrar organisationerna i det civila samhället på västra Balkan att upprätta starkare nätverk mellan aktörer i det civila samhället, att identifiera lokala motparter som arbetar med liknande frågor och att utbyta ytterligare erfarenheter och bästa praxis i syfte att förstå arten av och orsakerna till den organiserade brottsligheten och stödja förebyggandet av radikaliserings i regionen. Parlamentet välkomnar bidragen till kampanjer för strategisk kommunikation från intressenter som nätverket för kunskapsspridning om radikaliserings och det europeiska nätverket för strategisk kommunikation.

49. Europaparlamentet konstaterar att många organisationer i det civila samhället är beroende av privat finansiering och har svårt att skaffa tillräckliga medel för att upprätthålla sin verksamhet. Parlamentet erkänner att bidrag ofta ges till kortsiktiga projekt och att det inte finns särskilt mycket stöd till aktiviteter för att bekämpa organiserad brottslighet. Parlamentet konstaterar att kortsiktig finansiering gör att personal anställs endast för projektspecifika ändamål, vilket leder till en brist på stabila anställningsformer och ger personalen litet utrymme att utveckla kärnkompetens, till nackdel för den långsiktiga strategiska planeringen.

50. Europaparlamentet lovordar det värdefulla arbete som utförs av undersökande journalister som rapporterar om uppmärksammade fall och avslöjar kopplingar mellan organiserade kriminella grupper, politiker och företag. Parlamentet fördömer kraftfullt aggressiva handlingar, inbegripet riktade mord, hotelser, hets och förtalskampanjer mot undersökande journalister och det civila samhället. Parlamentet noterar med särskild oro fall av hets och förtalskampanjer från statliga tjänstemän, parlamentsledamöter och företrädare för regeringar, regeringspartier och medier som ägs eller delvis finansieras av staten. Parlamentet uppmanar myndigheterna och brottsbekämpande organ att se till att undersökande journalister och det civila samhället skyddas och kan arbeta obehindrat, och kräver att alla former av hets mot minoriteter och utsatta grupper, särskilt sådana med koppling till nationalitet eller etnicitet, straffas. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och Europeiska utrikesjämbuden att stärka sitt samarbete med och sitt stöd till det civila samhället, icke-statliga organisationer, reforminriktade beslutsfattare, den akademiska världen och oberoende medier på plats. Parlamentet uppmuntrar kommissionen och de lokala EU-delegationerna att samarbeta med lokala aktörer för att förbättra förfarandena för regelbunden övervakning av korruption och organiserad brottslighet.

51. Europaparlamentet beklagar djupt det ökande antalet fall av rättegångar som en strategi mot engagemang från allmänheten (s.k. SLAPP), som ofta används för att hota journalister och privatpersoner i syfte att hindra dem från att avslöja missförhållanden bland dem som sitter vid makten. Parlamentet uppmanar myndigheterna på västra Balkan att avsevärt öka sina ansträngningar för att säkerställa insyn i medieägandet och oberoende för nyhetsredaktioner och att försvara mediefriheten mot politisk inblandning, som centrala delar i ett fritt och demokratiskt samhälle vilka är avgörande för att kampen mot organiserad brottslighet och korruption ska lyckas.

o

o o

52. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament samt regeringarna och parlamenten i länderna på västra Balkan.
